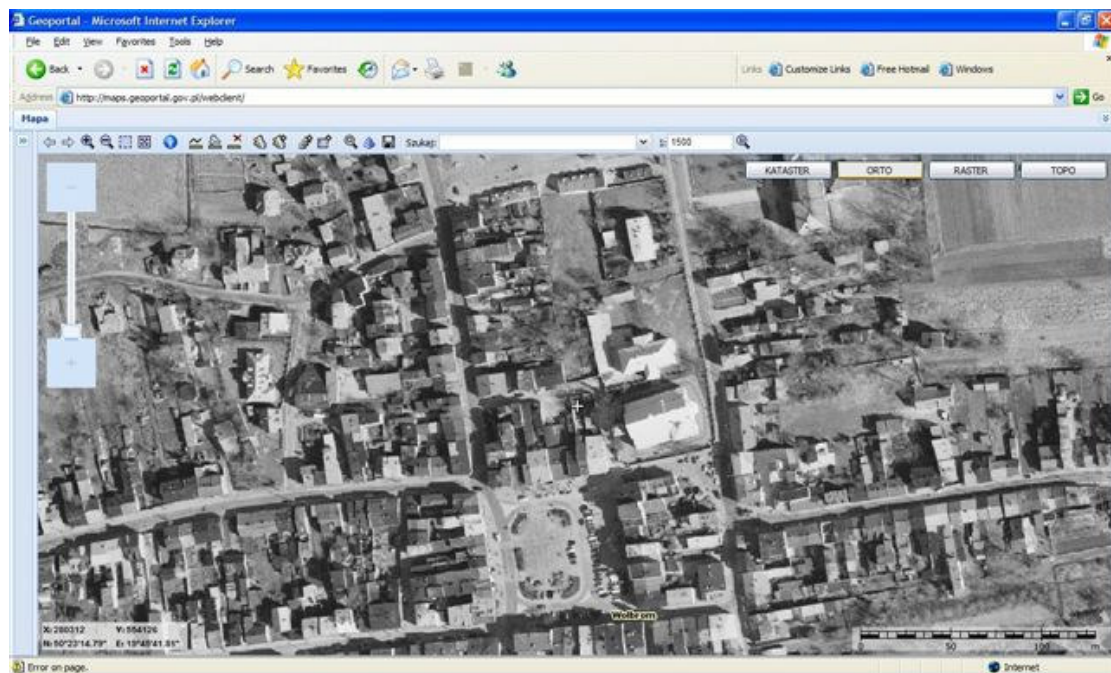

פרק ה: תם ולא נשלם

היום האחרון לביקורי בפולין הותיר לי מספר שעות לביקור בעיר קראקוב לפני מועד הטיסה חזרה לישראל. בעזרתה של פקידת הקבלה במלון הזמנתי מדריך אישי שהובילני לאתרי התיירות העיקריים בעיר. אלו כללו את מרכז העיר, טירת וואבל והרובע היהודי. אתר אחרון זה הרשים אותי במיוחד עקב העדויות הרבות שניתן למצוא בו לעושר של חיים יהודיים בקראקוב שלפני הכיבוש הנאצי. הרובע כולל היום בנינים משופצים בבעלות יהודית, אכסניות ומסעדות בעלי שמות עבריים, שני בתי כנסת פעילים וכיוצא בזה. אתר נוסף מיוחד במינו בו בקרנו מוקדש לזכר יהודי גטו קראקוב, גטו שהוקם על ידי הנאצים לא הרחק מתחנת הרכבת כדי להקל עליהם את שילוח היהודים למחנות ריכוז. בסמוך לאתר ההנצחה מצוי המפעל של שינדלר (הידוע מ"רשימת שינדלר") לייצור כלי אוכל מצופים באמייל שבו הועסקו יהודים רבים מגטו קראקוב ורבים מהם ניצלו מהשמדה. המבנים של המפעל נטושים כעת אך במתחם קיים מוזיאון מודרני המוקדש כולו לסיפור המפעל והווי חייהם של מועסקיו היהודים. לאחר כ- ארבע שעות של ביקור עמוס מאד בעיר שבתי למלון ויצאתי מתחנת הרכבת הסמוכה אל שדה התעופה. טיסה קצרה לוורשה וממנה לתל אביב החזירו אותי מן העבר אל מציאות חיי היום יום בארץ.

ימים ספורים לאחר השיבה הביתה קבלתי בדואר האלקטרוני מכתב מרגש מפרופסור פאבל שמזמין אותי לבקר יחד איתו ביקור מעמיק יותר בוולברום ובאתרים יהודיים נוספים. למכתב צירף פאבל תצלום אוויר של איזור כיכר העיירה בוולברום ובו ניתן לראות את מתחם הבית של משפחת צוויגנבוים.

תצלום אוויר של איזור כיכר העיירה בוולברום

הכיכר נראית בבירור במרכז החלק התחתון של התמונה. משמאל לכיכר עובר הרחוב הראשי וממשיך עד לגבול העליון של התמונה. בפינה השמאלית עליונה של הכיכר נראה רחוב ניצב לכביש הראשי ובו מצויה המסעדה. הרחוב הבא מלמעלה שנפגש באלכסון עם הרחוב הראשי הוא רחוב בוצ'נה. בפינה שמעל רחוב בוצ'נה ומשמאל לרחוב הראשי נראה בבירור המתחם המרשים בגודלו של הבית עם הכניסה אל החצר (מהרחוב הראשי) שמוקפת בשלושה מבנים. התחתון מביניהם, בצורת האות וו, אשר הדופן הארוכה שלו צמודה לרחוב בוצ'נה והקצרה לרחוב הראשי הוא בית המגורים עם המרתף האגדי.

המכתב המלא של פרופסור פאבל מוצג להלן:

Date: Tue, Jul. 14, 2009 at 2:39 AM
Subject: After the trip to Wolbrom

Dear Prof. Izhak Etsion,

I hope you enjoyed visiting Krakow and you came back home happily. I and Piotr started to miss you just after we left the hotel. So, I'd like to thank you so much for all these gifts you gave us, especially the nice cosmetics for my wife and Piotr. They are very grateful to you and still ask me why I didn't bring you to our home. So, we all would be very happy to see you again and meet and have all your family as guests. We are just about to complete last works at our new, quite big house, so if you ever consider to visit Poland you will have the full and friendly accommodation ensured for as long time as you want. We will be so honored if you acknowledge that everlasting invitation and decide to discover your parents' country together with us.

Recalling our unforgettable trip to Wolbrom there was too little time, so we really hope you will come again maybe with your family; we can go to Wolbrom for longer time as well to other places interesting for you because of Jewish community footsteps. For instance, as I mentioned you, there is a grave (ohel) of famous caddik Elimelech Weissblum in Lezajsk (some pictures: <http://polin.org.pl/cities/51/galeria/> and <http://www.kirkuty.xip.pl/lezajsk.htm>). It is only 25 km from my home. Each year the festival of Jewish culture is performed in Krakow (link: <http://www.jewishfestival.pl/>). The last one has just finished few days before the Conference. These and many many more places should get you encouraged to the trip.

Attached is the birds's eye view of your parents' home in Wolbrom, the city square etc. You can study it by yourself on: <http://maps.geoportal.gov.pl/webclient/> . Please see also here: <http://www.kirkuty.xip.pl/wolbrom.htm> .

Warm greetings
Pawel, Piotr and all Wos family

P.S.

Piotr still mentions the ice-cream you've bought him. If you have some free time please send us few pictures form your camera. Don't hesitate to ask me in case of trouble in Polish.

לא חלף יום ולהפתעתי הרבה הגיע מכתב אחר שאמנם קיוויתי מאד לקבלו אך לא האמנתי שיבוא. זוג הזקנים בעלי הבית מלאו אחר בקשתי והעבירו את כרטיס הביקור שנתתי להם לבתם, הצעירה מבין השתיים, ששמה כפי שהבנתי מהמכתב הוא יולנטה (Jolanta Smok-Kalwat). יולנטה כותבת שהיא מאד שמחה שביקרתי בבית ופגשתי את הוריה. היא מספרת מעט על עצמה ועל אחותה הבכורה ולבסוף מציינת ששמחה ללמוד על השורשים המשותפים שלנו ושיחשב לה לכבוד להדריך אותי או מי מבני המשפחה שיבקרו בעתיד בפולין. המכתב המלא של יולנטה מובא להלן ככתבו ולשונו:

Jolanta Smok-Kalwat
Ul. Zagórska 160 A
25-362 KIELCE
Kielce, 15th July 2009

Dear Professor Izaak Etsion

My parents passed me your visit card. You visited them in Wolbrom a few days ago having the sentimental journey through places known your grandparents. I am very pleased you were there, met my parents and I hope you find the house and the yard in nice shape.

As my parents told you my older sister and me are both physicians. She is the specialist in gastrology and she lives in Pszczyna and works there. I lives in Kielce and I am employed in Świętokrzyskie Centrum Onkologii (Holy Cross Cancer Centre). I am specialist in clinical oncology. The great friend of our centre is proof. Shewah Weiss. He visited us (Holy Cross Cancer Centre) during his staying in Warsaw as ambassador of Israel.

I am very pleased to learn that we have common roots as well as in history. Any time you or your family or friends would like to visit our country I would be very honoured to be your guide.

With best regards

Sincerely Yours
Jolanta Smok-Kalwat

המכתבים האלו ריגשו אותי מאד. הם מהווים הזדמנות נוספת לביקור יותר יסודי בעיירה וולברום. אני מקווה מאד שבעתיד הלא רחוק אשוב לבקר שם ושבפעם הבאה הזו אוכל לשהות בעיירה זמן ארוך יותר ולמצוא גם את בית המגורים של אימי. ומי יודע, אולי בעזרתה של יולנטה אזכה סוף סוף לראות במו עיני את המרתף הכול כך מיוחד של הסבא חיים יצחק צוויגנבוים.

סיפור הביקור בוולברום תם אך לא נשלם, לפחות לא עבורי. ולכל מי שהסיפור נגע בנימי נפשו ומעוניין לבקר בעצמו בוולברום ותוהה היכן מצוי המקום המיוחד הזה צרפתי את הקישור הבא בו ניתן לראות את וולברום על המפה.

[/http://www.maplandia.com/poland/malopolske/olkusz/wolbrom](http://www.maplandia.com/poland/malopolske/olkusz/wolbrom)

יצחק עציון
יולי 2009